

1. Obiekt

RUINA KOŚCIOŁA

2. Czas powstania

XVII w.
ruina od
1947 r.

3. Miejscowość

D Ł U S K O

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Dłusko
73-320 Węgorzyno

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

szczęcińskie

województwo .....

gmina Węgorzyno *poł. TERESIN*

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Blankenhagen - do 1945 r.

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo szczęcińskie

powiat Lobez

8. Właściciel i jego adres

własność nieustalona

9. Użytkownik i jego adres

nieużytkowany

10. Rejestr zabytków:

Nr *A-1108* data *30.10.1988*

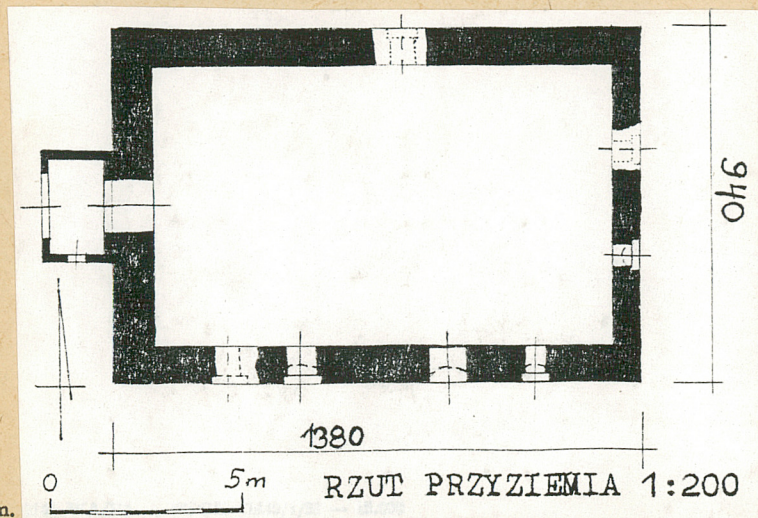

1. Elewacja zach.

2. Elewacja płd.

3. Elewacja płn.

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Dłusko jest wsią stosunkowo młodą. W średniowieczu były tu rozległe puszcze nominalnie będące lennem Wedlów i Borcków. Berghaus rozpoczyna omawianie historii wsi od pocz. XIXw., a właściwie od 1828r., kiedy powstał tu folwark po regulacjach uwłaszczeniowych. Oprócz folwarku były tu wówczas także gospodarstwa chłopskie. H. Lemcke datuje tutejszy kościół na XVII wiek. Zapewne powstał on po pewnym czasie od lokacji wsi. Po regulacjach uwłaszczeniowych na terenach na pld. i wsch. od Dłuska powstały dwie duże rozpreszone kolonie - Pławnica i Sarnikierz. Po pierwszej nie pozostał żaden ślad, a druga uległa znacznej redukcji jeżeli chodzi o zabudowę. Nie mamy pewności co do fundatorów kościoła. Pewną wskazówką mogą być tu witraże, o których wspomina Lemcke. Były na nich herby rodów: Lenze, Suckow i Kekeritz. Był to kościół salowy, bezwieżowy.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Dłusko położone jest 3 km na pld. od szosy Chociwel - Węgorzyno mniej więcej w połowie drogi pomiędzy tymi miastami. Swoją kształt wieś zawdzięcza urozmaiconym warunkom topograficznym. Teren tu jest pagórkowaty o dosyć stromych zboczach. Pagórki otaczają rynnowe jezioro Długie leżące pomiędzy dwoma dużymi jeziorami Insko i Woświn. Wieś położona jest nad pld.-zach. krańcem tego jeziora. Dzieli się ona na dwie części oddzielone od siebie o ok. 200m. Starsza pld.-wsch. część wsi ma kształt widlasty zbliżony kształtem do nieregularnej litery Y. System drożny przystosowany jest tu do pagórkowatego terenu. Kościół położony jest na najwyższym wzgórku pomiędzy ulicami biegnącymi w kierunku wsch. i pld. pld.-zach. Ta druga ulica przebiega nad brzegiem jeziora i prowadzi do nowszej folwarcznej części wsi. Ulica biegnąca na pld. i skręcająca dalej na pld.-pld.-wsch. prowadzi przez las do szosy Chociwel - Węgorzyno. Teren przykościelny opadający dosyć stromo we wszystkich kierunkach przeznaczony był na cmentarz. Jest on gęsto zadrzewiony. Zachowało się tu jeszcze wiele grobów. Po 1945r. cmentarz nie był wykorzystywany. Działka kościelna jest prawie prostokątna o osi dłuższej pokrywającej się z osią kościoła zorientowaną równoleżnikowo. Ogrodzenie - mur z kamieni polnych.

Materiał, konstrukcja, technika. Fundament niewidoczny, cokół niewyodrębniony. Ściany murowane z średnich i drobnych kamieni polnych. Nie ma tu olbrzymich głazów jakie spotykamy w kościołach średniowiecznych. Obramowania okien i drzwi - ceglane. Ściany niewielkiej kruchty murowane w całości z cegły. Szczyty dachu o takiej samej konstrukcji jak ściany przyziemia. Spoiny pomiędzy kamieniami i cegłami w znacznej mierze uległy erozji i wykruszyły się w niektórych miejscach do 25 cm. Po stropach, wieżbie dachowej i stolarce okienne-drzwiowej nie zachował się żaden ślad. Tylko w otworach drzwiowych zachowały się belkowe ościeża z łagodnymi łukami nadproży. Posadzka przysypana gruzem porośniętym bujnie krzewami.

Rzut prostokątny o wym. 13,8 x 9,4 m z niewielką kruchtą prostokątną w osi długiej.

14. Kubatura

ok. 710 m^3

15. Powierzchnia użytkowa zabudowy

130 m^2

16. Przeznaczenie pierwotne

sakralne

17. Użytkowanie obecne

ruina

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Od 1945r. ruina.

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Od 1945r - ruina.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Brak.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Mapka wsi z końca XIXw. w skali 1:25.000 - neg. PKZ

22. Bibliografia

Berghaus H., Landbuch von Pommern und Rügen, Thl. II, Bd. VII, Den Kreis Regenwald, Angermünde 1874, s. 691-692.

Lemcke H., Die Bau- und Kunstenkmäler des Regierungsbezirks Stettin, Heft X, Der Kreis Regenwalde, Stettin 1912. s. 302.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

Neg. N/ 41.262-41.270

25. Opracował

Tadeusz Kubiak, XII 1992

tekst .....
..... imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki .....
..... j.w.
..... imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. .....
..... j.w.
..... imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów ..... WKZ Szczecin

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki nr nr: 1,

M i. w. 68/j/gz

1. Miejscowość D Ł U S K O	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) RUINA KOŚCIOŁA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. pkt. 12, 13 i 11

c.d. pkt. 12

Los kościoła przesądziło jego położenie. Górującą nad otoczeniem budowlę przekształcili cofający się Niemcy w 1945r. w silny punkt oporu. To doprowadziło do całkowitego zniszczenia kościoła. Porównując zdjęcie kościoła z 1959r. ze stanem obecnym zauważyć możemy postępującą degradację ocalałych ścian. Z każdym rokiem postępuje dewastacja cmentarza i ogrodu.

c.d. pkt. 13

Bryła. Prostopadłościennie przyziemie przykrywał dach dwuspadowy o nachyleniu połaci ok. 45° . Podobny dach był nad niewielką kruchtą.

Elewacje. Elewacja frontowa płd. była 4-osiowa. Wejście umieszczone było asymetrycznie bliżej prawego narożnika /prezbiterium/. Na prawo od wejścia było jedno okno, a na lewo dwa okna. Wszystkie te otwory miały jednakowe łagodne łuki. Przeciwległa elewacja płn. miała tylko jedno okno - pośrodku. W elewacji zach. było tylko wejście osłonięte niewielką kruchtą - pośrodku. W elewacji szczytowej wsch. były dwa okna w przyziemiu rozmieszczone symetrycznie. Szczyt dachu z tej strony nie zachował się.

Mapka wsi z końca XIXw.

Wzór ODZ 1978 r.

Wkładkę założył: Tadeusz Kubiak, XII 1992
(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WKZ Szczecin.

4. Elewacja wsch.

5. Drzwi w elewacji płd.

6. Widok wnętrza od wsch.

7. Ogólny widok terenu
kościelnego od płd.-zach.

8. Resztki grobów

9. Fragment ogrodzenia

